

“Nosaltres vam tocar la revolució”

Emili Pardiñas acaba de publicar 'Si este año no tocamos la revolución me aventuro con los caballos salvajes' (Denes), una aproximació personal als anys en què va formar part del grup MIL. Amb ell repassem algunes impressions i la memòria dels qui avui no ens les poden explicar: Salvador Puig Antich i Oriol Solé Sugranyes, membres del MIL, assassinats pel franquisme.

“**A**questa expropiació, juntament amb les anteriors, té com a objectiu donar suport a la lluita del proletariat contra la burgesia i l'estat capitalista. Per això els revolucionaris s'apropien per a la seva lluita dels diners robats pels capitalistes a la classe obrera.”

Vet aquí l'explicat –que traduïm del castellà– amb el qual començava una de les octavetes que podien aparèixer en alguna entitat bancària després d'un atracament, al començament dels anys setanta, al nostre país. D'un atracament que no era ben bé com els altres, o gens com els altres, malgrat que les autoritats franquistes insistissin a classificar els autors de “gàngsters” (o que, com explica Emili Pardiñas, un dels que llançaven aquelles octavetes, “avui, a Catalunya, encara ens titllen de mig *quinquis*”).

Entre 1969 (aproximadament) i 1973 va funcionar al Principat de Catalunya un grup anomenat 1.000 o MIL: “Movimiento Ibérico de Liberación” o “Liberario”, escrit en sigles o en xifra: “De fet, és coherent amb la llibertat ideològica que hi havia –explica Pardiñas– que encara no se sàpiga exactament què vol dir. I cap de nosaltres no ens hi posem d'acord.”

Si es pot atribuir data de naixement a un grup sense a penes organització i que de fet es va anar gestant durant prou de temps, Pardiñas assenyala –després de destacar que prenien per referent tant les comunes anarquistes durant la Guerra del 36 com l'activitat dels maquis, representada per un Quico Sabaté mort

feia menys de deu anys enrere– amb un fet del tot concret: “La famosa vaga de Harry-Walker, a Barcelona, que va durar mesos: els obrers necessitaven ajuda econòmica, informació, propaganda...” Al capdavant, el MIL es va plantejar com “un grup de suport al moviment obrer”, i és en aquest context que va fer les primeres passes: “Vam muntar tres equips: l'equip teòric, l'obrer i el que anomenàvem d'agitació armada (per bé que els nostres objectius mai no eren les persones: fèiem expropiacions, o bé destrucció de monuments representatius del franquisme o del capitalisme, coses així). No és que fossin equips tancats, funcionaven per adscripció de funcions, i tant podies anar a un banc com traduir textos, editar llibres o revistes.”

D'entre les publicacions emanades del MIL, a més de l'editorial Maig 37, es pot parlar de la revista, que anomenaren CIA (“Sí –riu Pardiñas–: *Conspiración Internacional Anarquista*”) i on barrejaven sense problema còmics i proclames polítics (o, potser per expressar-ho més exactament, convertien un còmic eròtic també en la seva reflexió política). Seguien la petjada del situacionisme, el moviment cultural i polític que va impregnar el Maig francès, criticaven la societat espectacle i feien espectacle: “Un dels elements que ens diferenciava dels altres grups eren els detalls ludico-aventurers: com ara fer el mateix atracament, al mateix lloc, just un any després del primer, per celebrar-ne l'aniversari, o llançar bitllets darrere d'uns guàrdies civils perquè tiressin bales als diners...” Emili Pardiñas destaca aquestes “accions guerrilleres surrealistes” com la

"Un dels elements que ens diferenciaven dels altres grups eren els detalls ludicoaventurers: com ara fer el matelx atracament just un any després, per celebrar-ne l'aniversari."

marca de la casa: l'"originalitat" del grup venia donada per això, i pel fet, explica, que "no pensàvem que érem l'avantguarda de ningú: érem pur suport i prou. En això ens diferenciàvem d'altres grups del moment, com ara la RAF [l'alemanya Fracció de l'Exèrcit Roig]. Per exemple –i ara parlo de l'any 1975, una mica abans de la mort de Franco, que el MIL oficialment ja s'havia acabat–: arribo a una assemblea de treballadors de la Roca, a Gavà (Baix Llobregat), que estaven en vaga, i els dono un xec, que venia dels companys, de 10 milions de pessetes. A més, era un xec falsificat (per un personatge molt famós a França, un dels falsificadors més importants que hi ha hagut, navarrès, un artista), però ells el van cobrar."

Més diferències? "L'autonomia personal absoluta quant a la participació o no en les diferents activitats. O, també, una diversitat ideològica admirable, per a un temps en què hi havia tant de sectarisme". Per això, potser, no acaba d'encaixar en cap classificació concreta: "Formàvem el grup tant gent que provenia d'àmbits marxistes-leninistes com anarquistes, de l'Olla... El pare d'un, a qui dèiem 'Queso' de nom de guerra, havia estat cap regional de La Falange: imagina't quina educació podia haver rebut!"

D'entre els punts en comú, per unir aquest conglomerat de personalitats diferents, segons Pardinàs, hi havia "i ho dic sincerament i sense amagar-ho, l'atracció pel risc: recordo aquella època com vivint en un huracà, portats per un vent terrible. No he dit mai –ni dic– que fóssim superhomes: de fet, jo mateix explico com em vaig cagar, quatre dies abans de la primera acció, com vaig tremolar i suar".

Va ser precisament en aquesta "estrena" al MIL quan li van atorgar el malnom: va entrar a la caserna del Bruc "anacrònic castell militar de cartró pedra anclavat entre mansions i torres *chic* de Pedralbes" i en va sortir amb un Cetme i alguns carregadors. A fora, un dels que l'esperaven ("no recordo qui, potser el Salvador") li va fer el bateig: "Et direm Pedrals, per Pedralbes".

"Salvador" era, efectivament, Salvador Puig Antich, membre del MIL, assassinat pel règim franquista, al garrot vil, l'any 1974. El seu record plana sobre bona part de la conversa: "Estàvem preparant una expropiació, a Major de Gràcia, i allà, davant del banc de Bilbao, li pregunto: 'escolta, tu creus que farem la revolució?'; i em contesta: 'mira, jo ja porto tres anys en això, si no fem la revolució, me'n vaig amb els cavalls salvatges.' Ell havia estat a Suïssa, i guar-

dava la possibilitat de tornar-hi, a viure en llibertat." De Puig Antich, Pardinàs n'explica tant el vessant més humà (com se'n va anar al llit amb la que aleshores era la seva "companya o amant o com vulguis dir-ne: cap problema, tots tres contents: vivíem l'amor lliure") com el polític: "Creia en la revolució i, al mateix temps, sabia ser crític. D'acord, no la vam fer, com deia ell, però... la vam tocar? Jo crec que sí: vam viure moments d'emoció intensa."

L'agost del 1973, el MIL feia pública la seva autodissolució. Poc després se succeïren les detencions, inclosa la de Puig Antich. El seu assassinat, juntament amb el d'Oriol Solé Sugranyes, van marcar tràgicament la fi d'aquest grup singular. Per a Emili Pardinàs, l'Oriol Solé "era una espècie d'utopia caminant, sempre estava somniant: pel seu caràcter, perquè era molt simpàtic i atractiu, representava una mica la unificació de tots". El 6 d'abril del 1976, moria pels trets de la Guàrdia Civil, durant la coneguda "fuga de Segòvia". Pardinàs en recorda una imatge, vista recentment: "M'intriga qui va fer aquella fotografia i com s'ha guardat fins ara: l'havien detingut, a França, i allà estava ell, enmig dels gendarmes, somrient."

Núria Cadenas